

Sonkajärveläinen keksintö tiivistää pyöröhirsinurkat

Lähde. Iisalmen Sanomat 16.2.2009

Kuva: Hannu Keränen

Uuden koneen äärellä tekijäkolmikko murkkarakenteen isä Pentti Höytämö (vas), koneen rakentaja Matti Martikainen ja suunnittelija, koneinsinööri Veijo Rönkkö kokeilemassa automaatiota.

Hannu Keränen

Aikoinaan idästä tulleeseen pyöröhirsirakentamiseen on tuonut uusia haasteita energiamääräysten vaatimukset. Varsinkin salvosten laatu on puhutellut ja rakennusten tiiviys.

Sonkajärveläinen alan taituri **Pentti Höytämö** on tehnyt uuden keksinnön nurkkasalvokseen. Hänen ideaansa jalosti iisalmelaisen koneinsinööri Finnomec Oy:n **Veijo Rönkkö**, yrityksen myymän ja suunnitteleman koneen puolestaan rakensi sonkajärveläinen Paimet Ky käyttökuntoon.

Keksintö noteerattiin kuhmolaisessa pitkään alalla toimineessa Timber Framen yrityksessä. Se osti viime vuonna Paimetin koneen ja ensimmäisenä urakkana ja uudella koneella työstettiin Saksaan jyhkeä hotelli.

- Lido Senftenbeg -niminen hotelli on yksi Euroopan suurimmista hirsirakennuksista. Jättihotelli sijaitsee Senftenbergin kaupungissa. Hotelli on rakennettu pääosin 290 millisestä pyöröhirrestä ja siinä on 35 huonetta, kolme sviittiä, ravintola ja oma panimo, Höytämö kertoo.

- Timber Frame kiinnostui laadukkaasta salvoksesta ja tehokkaasta koneesta. Ihan puistattaa ajatus, että noin mittava hirsirakennus oli pitänyt salvostaa aiemmalla ns. koirakaula-tekniikalla.

Multisalvokseksi nimitetyssä nurkkarakenteessa yhdistyy Höytämön mukaan pelkkahirren normaali ristinurkkarakenne ja ulkoreunoissa pyöröhirsirakennuksen koirankaulan osan näköinen niin, ettei se säikäytä vanhanajan ihmistä.

- Aiempi ns. ikitiukka-nurkkaus oli hyvä ja edullinenkin, mutta siinä ollut lista säikäytti rakentajat. Tämä uusi salvos on tiiviimpi. Kun yleensä pyöröhirsi halkaisee itsensä varauksesta, halkeaminen nyt vain tiukentaa nurkkarakennetta, selvittää Höytämö.

Muutoksia on Höytämön mukaan haettu juuri nurkkauksiin. Samalla hän on huolissaan koko rakentamisen tulevaisuudesta.

- Hirsialan asiantuntijoiden mielestä hirsirakenteen salvos on sen sielu. Parannuksista huolimatta epäilen, että pyöröhirsirakentamisen aika menee ohi, uskaltautuu Höytämö arvioimaan.

Automatisointia on uudessa laitteessa suunnittelija Veijo Ronkön mukaan merkittävästi enemmän kuin aiemmissa. Rönkkö suunnitteli koneen rakenteen ja automatiikan ja valvoi myös asentamisen ja käyttöönoton.

- Uutta aiempiin koneversioihin on työstön osalta automatisointi. Etuna on nopeus ja tarkkuus sekä lisäksi helppokäyttöisyys. Laitteessa on kaksi työstöterää, joista toinen työstää kantikkaan uran ja alempi terä tekee pyöreän muodon hirteen, Rönkkö yksinkertaistaa laitteen ideaa.

Paimet Ky:n toimitusjohtaja **Matti Martikainen** on rakentanut pyöröhirsikoneita aiemminkin, mutta ne ovat olleet enemmän "rautakangella säädettäviä".

Martikainen ja rakennetun koneen pääasiallinen tekijä **Kari Martikainen** ovat valmiita tarvittaessa rakentamaan lisää vastaavia koneita. Protokone on jo viritetty yhteen halliin uusia kokeiluja varten.